

Günün Piyasa Haritası

Hürmüz Boğazı'nın yeniden açılmasını öngören İran teklifinin ABD Başkanı Trump tarafından hafta sonu reddedilmesi, yeni haftanın ilk seansına enerji tarafında yeniden şişen bir risk primiyle girilmesine neden oluyor. Asya seansının ilk saatlerinde Brent petrol %1,8 artışla 106,31 dolara çıktı. Petrolün taşıdığı enflasyon riski ABD tahvil faizlerini yukarı iterken altın %2'yi aşan bir kayıpla haftaya başladı. ABD vadeliileri önceki seansın ılımlı kazancını geri veriyor, Asya borsalarında ise satış baskısı öne çıkıyor. Çin cephesinde aynı sabaha iki farklı sinyal düştü: Pekin ABD tarım ürünlerinde geniş kapsamlı tarife indirimi listesini açıklarken, Ağustos sanayi karları yılın en zayıf artışını gösterdi.

Yurt içinde gündemin ağırlık merkezi sermaye piyasası soruşturması. Hafta sonu 45 şirket, 19 fon ve 42 kişi üzerindeki mal varlığı tedbirlerinin kaldırılması, 17 Eylül'de başlayan fon tasfiyeleriyle oluşan belirsizliği bir ölçüde azaltıyor. Hazine ve Maliye Bakanı Şimşek'in bugünkü Kabine toplantısında fonlarla ilgili sunum yapması bekleniyor.

Borsa İstanbul açısından tablo iki yönlü. Petrol, küresel faizler ve 250 seviyesini aşan CDS primi risk iştahını sınırlarken tedbirlerin kaldırılması yurt içi kaynaklı baskıyı hafifletebilecek bir gelişme olarak öne çıkıyor.

Hürmüz Teklifine Ret, Petrolde Yükseliş

İran Dışişleri Bakanı Arakçi, Cuma günü boğazı yeniden açmayı ve Washington ile nükleer müzakereleri yedi gün içinde yeniden başlatmayı teklif etmişti. İran'ın öne sürdüğü koşullar arasında deniz ablukasının kaldırılması ve İran varlıklarının serbest bırakılması yer alıyor. Trump planın kabul edilebilir olmadığını söyledi. ABD basınında yer alan habere göre ise Trump, Kasım ara seçimlerinin ardından İran'a yönelik saldırıların yeniden başlamasını beklediğini çevresine ilettil. İran tarafı arabulucular üzerinden henüz resmi bir yanıt ulaşmadığını, kararını gelecek kesin yanıtı göre vereceğini belirtiyor. Trump'ın bu hafta görüşmelerin yeniden başlamasını beklediğini söylemesi diplomatik kanalın tamamen kapanmadığını gösteriyor. Fiyat tarafında Kasım vadeli WTI %1,3 artışla 93,62 dolara yükseldi. Diplomasinin açık kalmasına karşın olası bir askeri takvimin gündeme gelmesi, petroldeki risk priminin kısa vadede çözülmesini zorlaştırıyor.

Vadeliler, Tahvil Faizleri ve Altın

Petroldeki hareket fiyatlamaya zincirinin geri kalanına da yansıdı. ABD'de önceki seansı S&P 500 %0,5, Nasdaq 100 %0,4 artışla tamamlamıştı. Sabah saatlerinde ise S&P 500 vadeliisi %0,36, Nasdaq vadeliisi %0,69 geriliyor. Teklifin reddinin ardından 2 yıllık tahvil faizi %4,90'a, 10 yıllık %5,20'ye, 30 yıllık %5,51'e çıktı. Faiz tarafındaki bu yükseliş değerli metallere satış olarak yansıdı: ons altın %2,14 düşüşle 4.228,70 dolara, gümüş %3,41 düşüşle 62,10 dolara geriledi. Asya'da Şenzen 300 ve KOSPI %2,2 düşerken Nikkei 225'teki kayıp %0,1 ile sınırlı kaldı.

Çin Tarım Tarifelerinde İndirim

Çin Ticaret Bakanlığı, geçen hafta Washington'da gerçekleşen Şi Cinping ile Trump zirvesinin ardından ABD tarım ürünlerinde tarife indirimine gidilecek kalemlerin listesini yayımladı. Liste mısır ve buğdaydan sorgum, bitkisel yağlar, soya yağı ve küspesi ile et ve süt ürünlerine kadar uzanıyor. Ancak en büyük ithalat kalemi olan soya fasulyesi kapsam dışında kaldı ve %10'luk ek tarifeye tabi olmayı sürdürüyor. İki taraf ayrıca ilk gündem maddesi 30 milyar dolarlık ürün grubunda karşılıklı tarife indirimi olacak bir ticaret konseyi kurma konusunda uzlaştı. Gelişme ticari gerilimin azaldığına işaret etse de Asya borsalarındaki satışı dengelemeye yetmedi.

Çin Sanayi Karlarında Yavaşlama

Çin'de sanayi karları Ağustos'ta yıllık %4,2 arttı, bu yılın en zayıf aylık performansı oldu. İlk sekiz aydaki artış %15,7'ye geriledi, ilk yedi ayda bu oran %17,6 idi. Toparlanmanın dar tabanlı olduğu dikkat çekiyor. Bilgisayar, iletişim ve elektronik ekipman üreticilerinin karları ilk sekiz ayda %110 artarken otomotivde karlar %16 düştü. Zayıf iç tüketimin yanında süregelen enerji maliyeti artışı da marjları sıkıştırıyor. Bu durum petroldeki yükselişin Çin sanayisi için ek bir baskı unsuru olduğunu gösteriyor.

Fon Soruşturmasında Tedbirler Kaldırıldı

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, sermaye piyasası soruşturması kapsamında 26 Eylül'de talep ettiği mal varlığı tedbirlerini SPK'nın yeni değerlendirmeleri doğrultusunda kaldırdı. Karar 45 firma, 19 fon ve 42 gerçek kişiyi kapsıyor. Talep yazısında sermaye piyasası araçlarının dondurulması istenmiş, bazı hisselerde 100 kata yaklaşan fiyat artışları olağan dışı olarak değerlendirilmişti.

SPK ise 17 Eylül'de TEFAS'ta işleme kapatılan fonlarla ilgili bir düzenleme duyurdu. Buna göre o gün iletilip iptal edilen alım satım talimatlarının sahiplerine, tasfiye bakiyesinden katılma payı oranında ödeme yapılacak. Konu bugün Ankara'nın gündeminde de yer alıyor: Kabine toplantısında Bakan Şimşek'in fonlarla ilgili bir sunum yapması, SPK Başkanının da toplantıya katılması bekleniyor.

Borsa İstanbul'da Haftalık Görünüm

BIST 100 son işlem gününü %0,09 artışla 12.899,35 puandan tamamladı. Perşembe günü %2,74'lük düşüşün ardından tepki sınırlı kaldı, endeks haftayı %2,90 kayıpla kapattı. İşlem hacmi Pazartesi'den itibaren her gün geriledi ve Cuma 99,6 milyar TL ile haftanın en düşük seviyesine indi. Buna karşın aynı gün yükselen hisse sayısı 377 ile düşenlerin belirgin şekilde üzerinde gerçekleşti. Bankacılık endeksi haftayı %0,84 kayıpla tamamlayarak ana endeksin üzerinde performans gösterdi. Risk algısı tarafında Türkiye'nin 5 yıllık CDS primi 27 Mayıs'tan bu yana ilk kez 250 seviyesini aştı. BIST 100 endeksinde 233 günlük üssel hareketli ortalamanın tekabül ettiği 13.175 seviyesini yön açısından takip etmeye devam ediyoruz. Bu seviyenin altında kalındığı sürece geri çekilmenin 12.600 seviyesine kadar derinleşme ihtimali göz ardı edilmemeli.

Haftanın Veri Takvimi

Fed'in Eylül toplantısında politika faizini 25 baz puan artırarak %3,75 ile %4,00 aralığına yükseltmesinin ardından haftanın ABD verileri faiz patikası açısından belirleyici olacak. Çarşamba 15:30'da açıklanacak Ağustos PCE verisinde referans noktası, Temmuz'daki %3,7'lik manşet ve %3,3'lük çekirdek yıllık artış. Aynı gün ikinci çeyrek büyümesinin nihai okuması (ikinci tahmin %1,5) ve ADP özel sektör istihdamı (Ağustos'ta 38 bin) izlenecek. Perşembe ISM imalat endeksi (Ağustos'ta 54,6) geliyor. Cuma günkü Eylül istihdam raporu öncesinde Ağustos'ta tarım dışı istihdam 162 bin artmış, işsizlik oranı %4,1'de sabit kalmıştı. Euro Bölgesi'nde aynı gün açıklanacak öncü TÜFE, Ağustos'ta %3,2 olan manşet ve %2,4 olan çekirdek enflasyonun enerji fiyatlarına tepkisini gösterecek.

Yurt içinde Salı ekonomik güven endeksi (Ağustos'ta 100,6), Çarşamba Ağustos işsizlik oranı ve dış ticaret dengesi açıklanacak. Temmuz'da dış ticaret açığı 7 milyar 343 milyon dolar, işsizlik oranı %8,1 olmuştu. Perşembe İSO imalat PMI (Ağustos'ta 48,1), Cuma TİM Eylül ihracatı takip edilecek.

Özetle

Hürmüz Boğazı'na ilişkin İran teklifinin reddedilmesi petrolü yukarı taşıırken yükselen ABD tahvil faizleri altında sert düşüşe, vadelilerde ve Asya borsalarında satışa yol açtı. Çin'de tarım ürünlerindeki tarife indirimi ticari gerilimin azaldığına işaret etse de sanayi karlarının yılın en zayıf artışını kaydetmesi zayıf iç talebe ve enerji maliyetlerine dikkat çekti. Yurt içinde fon soruşturmasındaki tedbirlerin kaldırılması ve SPK'nın talimat sahiplerine yönelik açıklaması belirsizliği azaltıyor. Haftayı %2,90 kayıpla kapatan Borsa İstanbul için ise petrol, küresel faizler ve 250'yi aşan CDS primi temel risk olmayı sürdürüyor. Haftanın geri kalanında ABD PCE ve istihdam verileri ile yurt içi dış ticaret ve işgücü rakamları fiyatlamaların yönünü belirleyecek.

Emre Özdemir**Trive Yatırım Araştırma Uzmanı**

RİSK UYARISI:

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Raporda yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum ve istatistiki şekil ve değerler hazırlandığı tarih itibarıyla mevcut piyasa koşulları ve güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Trive Yatırım Menkul Değerler A.Ş. tarafından, karşılığında herhangi bir maddi menfaat temin edilmeksizin, genel anlamda bilgi vermek amacıyla hazırlanmış olup, hiçbir şekilde yönlendirici nitelikte olmayan bilgiler yatırımcılar tarafından danışmanlık faaliyeti olarak kabul edilmemeli ve yatırım kararlarına esas olarak alınmamalıdır. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir. İnternet sitemizdeki her türlü tablo ve grafikler güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan yararlanılarak hazırlanmıştır. Sitemizde bulunan iç ve dış piyasalara ait tablo, grafik ve analizlerin doğrulukları tarafımızca garanti edilmemekte ve bilgiler belli bir gelirin sağlanmasına yönelik olarak verilmemektedir.